

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: Bc. Ivana Čížková

Vysoká škola: **Jihočeská univerzita, PF**

Katedra hudební výchovy

Aprobace: **ČJ - HV se**

zaměřením na vzdělávání

Datum odevzdání posudku: 17. 8. 2020

Recenzent práce:

Mgr. Martin Voříšek, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kantáty ve schwarzenberské hudební sbírce ve státním oblastním archivu Český

Krumlov

Hned v úvodu svého posudku s potěšením konstatuji, že volbu tématu obhajované diplomové práce pokládám za velmi záslužnou. Patrně jen málokterý hudební útvar odpovídá duchu osvícenské éry víc, než právě příležitostné kantáty, zhudebnující mnohdy silně aktualizační dobovou poezii. Z této časté vázanosti textů k dobově významným událostem či osobnostem však také nevyhnutelně vyplývá relativně krátká životnost těchto skladeb, jejímž důsledkem je možná i spíše slabší zájem současné hudební historiografie.

Diplomová práce Ivany Čížkové je proto velice přínosným počinem, jehož prostřednictvím se může odborná veřejnost základně orientovat v kantátách zastoupených ve schwarzenberské hudební sbírce. Jde o přibližně pětadvacet skladeb, jejichž větší část nese vlastnickou značku Arnošta ze Schwarzenbergu a můžeme snad oprávněně předpokládat, že přinejmenším některé z těchto kantát byly u jeho dvora provedeny, přičemž nelze vyloučit ani Arnoštovu osobní spoluúčast (v době svého mládí prokazatelně zpíval v několika operách, jako duchovní však v pozdějším věku mohl své interpretační aktivity spojit právě s kantátami).

Všechny hudební prameny jsou v práci stručně popsány, základně utříděny dle zaměření a v některých případech též blíže charakterizovány z hlediska dobových souvislostí či hudební formy. K podrobnějšímu rozboru si autorka vybrala rozsáhlou kantátu *Preis der Dichtkunst*, zhudebněnou Johannem Gottfriedem Schichtem, a dále tři skladby od autorů českého původu, konkrétně *Entjochung Deutschlands* od Pavla Maška (oslavující vítězství nad Napoleonem v bitvě u Lipska pod vedením maršála Karla ze Schwarzenbergu), zednářskou kantátu *Joseph, der Menschheit Segen* od Leopolda Koželuha a oslavnou svatební kantátu *Die Feyer der Vermählung* od Vojtěcha Jírovce. Jako přílohu navíc práce obsahuje přepis dvou částí rozsáhlé Maškovy kantáty, jež ilustrují značnou velkorysost zvolených instrumentačních a kompozičních prostředků.

Diplomantka přistoupila k práci svědomitě a pečlivě, se zohledněním širších souvislostí tématu a s využitím nemalého množství literatury (včetně řady cizojazyčných titulů). Vůbec nepochybuji o časové náročnosti takového zpracování daného tématu a jak jsem již naznačil, výsledek může bez větších výhrad posloužit i specializovaným hudebním historikům (rád přiznávám, že diplomovou práci Ivany Čížkové mám v úmyslu využít při svém vlastním budoucím výzkumu). Také z formálního a jazykového hlediska hodnotím práci celkově pozitivně a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

Následující dílčí poznámky a připomínky tak nic nemění na převažujícím dobrém dojmu z obhajované práce; namnoze plynou z mého dlouhodobého zájmu o hudební život schwarzenberského dvora a mohou posloužit pro případ, že by diplomantka měla v úmyslu svůj text dále rozšiřovat či publikovat:

1. Rozčlenění hudební sbírky na s. 16 se mi zdá být dosti nelogické (členění nemá jednotné kritérium, některé z uvedených skupin se mohou zjevně překrývat, povětšinou prakticky nelze odlišit „hudebniny aktivně využívané na zámku v ČK...“), navíc nemá oporu v žádném historickém uspořádání sbírky. Je mi jasné, že diplomantka v tomto případě vycházela z důvěryhodné literatury, napříště však doporučuji držet se zavedeného repertoárového členění, které je k nalezení např. v digitalizovaném úvodu a doplňku k lístkovému katalogu hudební sbírky (<https://digi.ceskearchivy.cz>).
2. Není zřejmé, podle jakého klíče jsou řazeny skladby v kapitole 4 (Popis pramenů). Nějaké jasné kritérium by patrně napomohlo přehlednosti.
3. V některých ojedinělých případech se do práce dostaly i prameny, jež s útvarem kantáty patrně nijak nesouvisejí (především sbírky výňatků z oper či Satzenhovenova parodie *Ariadne travestiert*). V těchto případech je nutné vzít v potaz, že kantáty jsou v řazení sbírky součástí většího celku „oper, kantáty a oratoria“, přičemž tyto hudební druhy jsou v rámci přibývajících signatur nezřídka vzájemně promíchány.
4. Autorem opery *Camilla* (s. 35-36) je již dříve zmiňovaný Ferdinando Paer, byť na obálce zřejmě uvedený ve variantě „Baer“
5. Název kantáty *Preis der Dichtkunst* by patrně bylo lépe přeložit jako *Chvála básnického umění* (nikoli tedy „cena“ – s. 41).
6. Při chvályhodné snaze o tematické rozdělení kantát v kapitole 5 autorka dílčím způsobem míchá kritéria námětu a autorství (např. „kantáty na oslavu Habsbursko-Lotrinské dynastie“, „kantáty G. F. Händela“).
7. Na s. 43 se objevuje mylný údaj, že Jírovcova kantáta *Die Feyer der Vermählung* vznikla při příležitosti sňatku císaře Františka II. s Marií Terezií Neapolsko-Sicilskou, sama autorka však dříve (s. 22-23) správně zmiňuje, že se tato skladba váže až k následujícímu Františkovu sňatku s Marií Ludovikou z Modeny (což jednoznačně dokládá i text kantáty, citovaný na s. 91-92).
8. Jistě nelehký překlad německého textu kantáty *Entjochung Deutschlands* považuji za povětšinou zdařilý, neodpustím si však dvě poznámky k místům, jež mohou poněkud pozměňovat původní smysl: na s. 69-71 je sloveso „wäscht“ překládáno jako „pral“, což vzhledem ke zvolené interpunkci a souvislosti se „lví odvahou“ naznačuje kontext „pral se“, „rval se“, za vhodnější bych tedy považoval překlad „švédský korunní princ smyl [...] hanbu Německa v krvi ničitele“. A dále, „zu Grund geh'n“ na s. 76 prakticky určitě neznamená „jít k základům“, nýbrž „padnout“, „zahynout“ (Prusko tedy chce „zahynout, nebo zvítězit“).

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **výborně**

podpis recenzenta práce

V Českých Budějovicích dne 17. 8. 2020

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

